

4. číslo – 2011

zpravodaj

Časopis pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany

- **Jaderná energetika - perspektiva pro mladé**
- **Rozhovor s hercem Miroslavem Táborským**
- **Elektrika je cool - soutěž pro hudební kapely**

ZPRAVODAJ

ČÍSLO 4/2011

Toto číslo vyšlo 2. prosince 2011

OBSAH:

Titulní strana: Účastníci Letní univerzity na EDU na fotografii Jana Suchardy

- str. 2 ■ **Podzimní seminář
Občanské bezpečnostní
komise v Dalešicích**
- str. 3-4 ■ **Letní univerzita na
Jaderné elektrárně Dukovany**
- str. 5 ■ **Hrotovice – aneb
z kuchyně paní starostky**
- str. 6-7 ■ **Jaderná elektrárna
Kudankulam v Indii
před spuštěním.**
Článek z pera Ladislava
Dubského, který se zúčastnil
mise WANO na této elektrárně
- str. 8-9 ■ **Hraji rád zajímavé role -
rozhovor Aleny Hostašové
s Miroslavem Táborským**
- str. 10 ■ **Betlém z Výcap je
až v Austrálii**
- povídání s řezbářem
Lubomírem Janouškem
- str. 11 ■ **Mikroregion
Sever Znojemska**
- str. 12 ■ **ELEKTRIKA JE COOL**
- soutěž pro hudební kapely
- str. 13 ■ **Gotický kostel v Račicích
má novou střechu**
■ **Energoregion 2020 obdržel
z Nadace ČEZ 2,5 mil. korun
na komunální techniku**
- str. 14 ■ **Toulky za studánkami
Pro volnou chvíli**
Tradiční soutěž pro čtenáře
od 17 let
- str. 15 ■ **Nabídka výrobků a služeb
podnikatelů v okolí Jaderné
elektrárny Dukovany**
- str. 16 ■ **Soutěžení pro školáky
z dílny brněnského
vydavatelství KIRA**

ZPRAVODAJ EDU

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany.
Registrační číslo: MK ČR E 11631.

Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje
PhDr. Jan Sucharda - JAS, Sokolská 368,
675 55 Hrotovice, telefon/fax: 568 860 168
E-mail: jas@jas-hrotovice.com.

Elektronická podoba Zpravodaje EDU

je na adrese: www.cez.cz/cs/energie-a-zivotni-prostredi/jaderna-energetika/jaderna-elektrarna-cez/edu/informacni-centrum.html#zpravodaj
Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.

DALEŠICKÝ PIVOVAR HOSTIL OBK JE DUKOVANY, STAROSTY Z OKOLÍ EDU A HOSTY ZE SLOVENSKA

Občanská bezpečnostní komise při JE Dukovany (OBK) pořádala v dalešickém pivovaru seminář pro zástupce obcí z okolí JE Dukovany. Téma – Havárie v JE Fukušima a StressTesty jaderných elektráren přilákalo 27. října do Dalešic na sedm desítek hostů, převážně starostů, členy Občanské informační komise při JE Jaslovské Bohunice (obdobu naší OBK) a také předsedkyni Státního úřadu pro jadernou bezpečnost v ČR, paní Danu Drábovou.

OBK vždy prezentuje taková témata, která zajímají veřejnost v okolí elektrárny. Jedním z jejích úkolů je pravdivě informovat občany nejen o dění na dukovanské elektrárně, ale i o dění v jaderné energetice obecně.

I když je Japonsko na druhém konci světa, dotýká se havárie JE Fukušima i nás. Své příspěvky z oblasti známých dopadů na životní prostředí přednesl člen OBK a starosta městyse Mohelno pan Jiří Kostelník.

Předseda OBK Bořivoj Župa a Libor Fejta, bezpečnostní inženýr JE Dukovany, se pod názvem Elektrárna bez elektřiny a bez chlazení zabývali odlišnostmi v zajištění napájení havarované elektrárny v Japonsku a v našich Dukovanech. Rozdílů je opravdu hodně. JE Dukovany je v tomto směru napojena z více zdrojů i směrů.

Hodnocení havarijní připravenosti v Japonsku na základě dostupných a velmi skromných informací se ujal Petr Velebil z útvaru havarijní připravenosti JE Dukovany. Japonské obyvatelstvo je především připravováno na častá zemětřesení a problematiku ochrany při havárii elektrárny příliš speciálně neřeší.

Nad činností personálu a postupem prací ve Fukušimě se zamyslel Jaroslav Vlček, projektový manažer EDU. Završením programu byla přednáška paní Dany Drábové, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost. Paní Drábová prezentovala ve svém vystoupení pohled státního dozoru, glosovala

Dana Drábová, předsedkyně SÚJB

doplňujícími poznámkami předchozí referáty a odpovídala na dotazy hostů, starostů obcí z okolí JE Dukovany ale také z okolí slovenské elektrárny Jaslovské Bohunice.

Odpoledne pokračoval program exkurzí na elektrárně, členové OIK Bohunice si prohlédli sklad vyhořelého paliva, pracoviště havarijního štábu, strojovnu I. bloku a informační centrum včetně simulátoru blokové dozorny. Pro ostatní byla připravena exkurze pivovaru a prezentace elektrokol a elektromobilu Peugeot iON.

BOŘIVOJ ŽUPA

předseda OBK při JE Dukovany
Foto Jan Sucharda

Účastníci semináře

MLADÝCH ZÁJEMCŮ O JADERNOU ENERGETIKU PŘIBÝVÁ

Již tradičně se v září Jaderná elektrárna Dukovany otevírá talentovaným vysokoškolským studentům. Během dvou týdnů, kdy v elektrárně probíhá výměna jaderného paliva, mají mladí technici možnost vidět práce na reaktorovém sále nebo nahlédnout do „otevřené“ turbíny. Tato odborná stáž letos proběhla 12.–23. 9. a zúčastnilo se jí 32 studentů a pedagogů z České republiky i ze Slovenska.

Zájem o Letní univerzitu, která každoročně probíhá na obou našich jaderných elektrárnách, se rok od roku zvyšuje. Letos se na dukovanskou stáž hlásilo přes 130 zájemců z řad studentů technických vysokých škol a na základě vstupních testů jich bylo vybráno 32. Testy jsou důležité nejen z pohledu výběru účastníků, ale také pro budoucí pracovní uplatnění v oblasti jaderné energetiky.

Hlavní náplní stáže je studenty seznámit se zařízením elektrárny a uvést jejich teoretické školní znalosti do praxe. Neméně důležitou částí je však také navázat kontakt s mladými odborníky a těm šikovným nabídnout stipendium nebo pracovní uplatnění.

Každoročně více než 50 % účastníků Letní univerzity najde v rámci Skupiny ČEZ zaměstnání.

Ředitel elektrárny Tomáš Žák blahopřeje Pavlu Blažkovi z Dukovan, který v závěrečných testech dosáhl nejlepších výsledků

Fotografie na stránce Jan Sucharda

Prohlídka zařízení 1. reaktorového bloku, který byl v době Letní univerzity v plánované odstávce

Na pracovišti havarijního štábu

Letošní program stáže byl opravdu pestrý. Kromě tradičních přednášek a exkurzí bylo zařazeno „Odpoledne s elektromobilitou,“ které se uskutečnilo v příjemném prostředí dalešického pivovaru. Zde si studenti mohli vyzkoušet jízdu v elektromobilu a na elektrokolech.

Mezi významné hosty, kteří přijali pozvání na slavnostní závěrečný den, patřila předsedkyně SÚJB Dana Drábová, ředitel divize výroba Skupiny ČEZ Vladimír Hlavinka a rektori a děkani vysokých technických škol.

Závěr stáže patřil ověření znalostí, které studenti načerpali. Nejlepších výsledků testu dosáhl student ČVUT v Praze Pavel Blažek, který reprezentoval nejbližší okolí elektrárny – obec Dukovany.

Linda Štraubová

Strategický nábor Skupiny ČEZ

Linda.straubova@cez.cz

www.kdejinde.cz

VERONIKA HNILIČKOVÁ

O SVÉ ÚČASTI NA LETNÍ UNIVERZITĚ

Jakou školu a jaký obor studujete a co vás přivedlo na myšlenku zúčastnit se Letní univerzity na Jaderné elektrárně Dukovany?

Studuji pátý ročník na Fakultě strojní a inženýrské VUT Brno, obor energetika. Prvním impulzem pro přihlášení se na Letní univerzitu byla přednáška Lindy Štraubové, kde jsem poprvé o této akci slyšela. Poté jsem navštívila portál „kde-jinde.cz“ a po získání podrobnějších informací jsem se přihlásila.

V průběhu LU jste měla možnost projet se na elektrokole a svézt se v elektromobilu. Jaké jsou vaše dojmy a jakou mají podle vás tyto dopravní prostředky perspektivu?

Den elektromobility v dalešickém pivovaru bylo příjemné zpestření dvou-týdenní stáže na EDU. Nejprve jsem si zkusila elektrokolo a pak jsem se svézla v elektromobilu. Oba tyto alternativní způsoby dopravy ve mně zanechaly velice kladný dojem. Obzvláště jízda v elektromobilu mne překvapila komfortem a svižností jízdy. Myslím, že elektromobily jsou dopravním prostředkem budoucnosti.

Ted' už se můžete ohlédnout: Jaká pro vás byla Letní univerzita? Co jste očekávala, co vám přinesla, co vás nejvíce zaujalo?

Letní univerzita pro mne byla cennou zkušeností. Moje očekávání byla splněna, a to především při návštěvě reaktorového sálu, při exkurzi na strojovnu a v neposlední řadě na vodním díle Dalešice.

Jestliže jste se zúčastnila Letní univerzity na JE Dukovany, jaksi předpokládám, že mezi vaše „koníčky“ asi patří energetika. Jistě máte i další...

Samotné studium energetiky je dost časově náročné a na koníčky mi nezbývá tolik času, kolik bych si přála. Ve volném čase si ráda přečtu historickou a fantasy literaturu, případně si jdu zaplavat do některého z brněnských bazénů.

... a co byste vzkázala uchazečům o účast v dalším turnusu Letní univerzity v Dukovanech?

Účast v programu bych doporučila každému, kdo se zajímá o jadernou energetiku. Naskýtá se tu možnost poznat jadernou elektrárnu „zevnitř“ a potkat studenty se stejným zaměřením a podobnými zájmy.

Ptal se **JAN SUCHARDA**

Prohlídka elektrárny nebyla jenom formální exkurzí, ale příležitostí konfrontovat školní znalosti se skutečným provozem. Na snímku Veronika Hniličková při diskusi s Jaroslavem Dvořákem, který provázel jednu skupinu studentů

HROTOVICE

aneb z kuchyně paní starostky

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1228. Dominantou města je zámek, který byl v první třetině 18. století přestavěn a barokně upraven. Město Hrotovice má v současné době 1750 obyvatel, leží 20 km jihovýchodně od Třebíče. Od loňského roku zde vykonává funkci starostky **Mgr. Hana Škodová**.

Od roku 2008 je v provozu Naučná stezka Hrotovice se 16 zastávkami, její délka je přibližně pět km a je určena především pro pěší turisty a cykloturisty. Asi čtyři km jižně od Hrotovic leží zaniklá středověká ves Mstěnice, v písemných pramenech poprvé zmiňovaná v roce 1393. Ves byla zničena v roce 1468 uherským vojskem krále Matyáše. Nálezy z archeologického průzkumu mají zásadní význam pro poznání života středověké vesnice, některé z nich jsou vystaveny na hrotoveckém zámku. Další zajímavostí města je památník hrotoveckého rodáka akademického malíře F. B. Zvěřiny, který po sobě zanechal rozsáhlé umělecké dílo, jehož část je umístěna v jeho rodném domě. Součástí expozice je i informační centrum. Při procházce městem můžeme obdivovat pět barokních soch z 18. století. Na začátku roku se schází vedení města s místními neziskovými organizacemi nad tvorbou tzv. kalendáře akcí. Sbor dobrovolných hasičů kromě své vlastní činnosti každoročně pořádá soutěž pro mladé hasiče, okresní ligu dospělých i mladých hasičů, pálení čarodějnic atd. Místní Sokol zajišťuje činnost fotbalu, volejbalu, stolního tenisu, hokeje, aerobiku a cvičení žen. V letošním roce byly hrotovecké sokolky členkami české výpravy na gym-

naestrádě ve švýcarském Lausanne. Rybáři kromě celoroční péče o pronajaté rybníky organizují rybářskou soutěž pro mládež a místní myslivecké sdružení pořádá velmi oblíbený ples. Základní škola pořádá každoročně Školní akademii a mateřská škola oslavy Dne matek a Dne dětí. Základní umělecká škola vystupuje na většině akcí organizovaných městem, pořádá hudební přehlídky žáků, zajišťuje výchovné koncerty. „Nechybí ani Novoroční přípitek a tradiční pouť, kterou má na svých bedrech město spolu s místní omladinou. V neposlední řadě musím zmínit práci občanského sdružení Mateřské centrum Andílci, které působí ve městě již šest let. Poskytuje aktivizační služby rodičům pečujícím především o děti od kojeneckého do předškolního věku, nabízí vzdělávací akce, rukodělné a pohybové aktivity pro širokou veřejnost. Myslím, že má velkou zásluhu na ocenění našeho města v celorepublikové soutěži Obec přátelská rodině, kterého se nám dostalo v loňském roce od MPSV,“ poznamenala paní Škodová.

V minulých letech dostala základní a mateřská škola novou zateplenou fasádu, v základní umělecké škole byl z půdních prostor v roce 2009 vybudován společenský sál. Občané dále mohou využívat služeb knihovny, zdravotního střediska, pro sport pak školní sportovní halu, Oranžové hřiště a nový sportovní areál města. Ke koupání je možno využít přírodní koupaliště u Nových rybníků. Širokou nabídku sportovních aktivit nabízí SPORT-V-HOTEL, např. krytý bazén, saunu, whirlpool a další sportovní vyžití.

Ve městě byl postaven Dům s pečovatelskou službou, Podnikatelský inkubátor, kde občan najde různé služby. V současné době probíhá jeho rozšiřování, vzniknou zde dvě ordinace pro lékaře a následně čtyři půdní byty. Letos byla dokončena velká investiční akce - výstavba čistírny vod a kanalizace. Stavba je velkou devízou pro rozvoj města, především v souvislosti s novou výstavbou rodinných domů, již brzy bude město moci nabídnout asi 30 stavebních míst. Na závěr našeho rozhovoru jsem položila paní starostce dvě otázky.

Co děláte ve volném čase?

A váš oblíbený vánoční recept?

Myslím, že člověk, ať už vykonává jakékoliv povolání, měl by si najít trochu volného času sám pro sebe, aby měl taky možnost „popovídat si sám se sebou“, uklidit si v sobě, zkrátka udělat trochu pořádek. Je jedno, jestli to bude dělat při sportu, práci na zahrádce, při kultuře nebo jen tak ležmo s knížkou v posteli. Každému, jak to vyhovuje. Takže já tuhle myšlenku razím a uvedené činnosti střídám. Musím se však přiznat, že jsem velký „závislák“ na své rodině, takže velkou část svého volného času věnuji jí. A moc ráda.

Vánoční perníčky

Vánoční čas u nás doma nastává, když v kuchyni zavoní perníčky. Byla to vůně mých dětských Vánoc a později i mých dětí. Vždycky mě uhněly, kdy už budeme péct perníčky, jako by tím to čekání na Štědrý den chtěly urychlit. Takže si připravte 20 dkg cukru, 10 dkg medu, 10 dkg másla, ½ kg hladké mouky, 2 vajíčka, směs perníkového koření, citrónovou šťávu, kakao a lžici jedlé sody. Vše zamícháme, vykrojíme různé tvary a upečeme.

Dobrou chuť a šťastné a veselé Vánoce.

ALENA HOSTAŠOVÁ

Tradiční betlém na nádvoří hrotoveckého zámku

Foto archiv města

ZE SVĚTA JADERNÉ ENERGETIKY

JADERNÁ ELEKTRÁRNA KUDANKULAM V INDII PŘED SPUŠTĚNÍM

V současné době není na světě mnoho států, které mají odvahu a technické prostředky uvést do provozu novou jadernou elektrárnu. Jediná možnost, jak toho dosáhnout, je využít nejmodernější technologie spojené s osvědčeným projektem. Na samém jižním cípu indického kontinentu je připravena k provozu nová elektrárna Kudankulam.

Indie je stát, který již řadu let využívá jadernou energii pro mírové účely. Má v provozu celkem 20 energetických reaktorů různého typu, především moderovaných těžkou vodou. Nový tlakovodní reaktor se chystá uvést do provozu příští rok. Jedná se o první blok v elektrárně se dvěma bloky VVER - 1000.

Blok je již po komplexním neaktivním vyzkoušení a na konec roku 2011 je naplánováno zavezení první palivové vsázky do reaktoru. Na předprovozní kontrolu si pozvala elektrárna tým WANO pod vedením profesionálního Team leadera Jean Marie Baggio, který vedl i tým WANO při prověrce Dukovan v roce 2007.

Tým WANO, který prováděl kontrolu elektrárny

Indie sama o sobě je velice exotická země se svými krásami a pro Evropana i nezvyklým podnebím a prostředím. Zážitek je samotné cestování, jídlo i všechno to, co vás v Indii obklopuje.

Samotná doprava v Indii je chaotická, předjíždí se, jak to jde, základním vybavením aut a motorek jsou houkačky. Přesto jsem, kupodivu i naštěstí, neviděl žádnou dopravní havárii. Na motorce se převáží všechno možné i nemožné, přesouvají celé (pětičlenné) rodiny, převáží se posekaný bambus nebo palmové listy – samozřejmě napříč – takže na silnici moc místa k objíždění nezbývá. Na nákladní auto se naloží tolik, kolik snese. Najednou zjišťujete, že ty zábavné obrázky o cestování, které kolují na internetu a v poště, jsou fakticky realita! To všechno je doplněno někde i úžasným nepořádkem kolem silnice, chodníky jsou vidět jen málo a dost

Autor článku při slavnostním uvítání v chrámu v Madurai

často jsou jen přírodní (z udusané hlíny...). Domy na mnoha místech stojí hned u silnice a při rychlosti aut místy i 70 km/h je zázrak, že nedojde k nehodě. Úžasný mumraj. Byli jsme rádi, že nemusíme řídit žádný dopravní prostředek. Samostatná kapitola je jídlo. Asi ve většině asijských zemí jsou jídla daleko více pikantní než u nás. Pokud neznáte dobře indickou kuchyni, tak z názvu jídla těžko poznáte, co to je. Tak akorát rýže a brambory... Častokrát jsem se pro jistotu ptal, jestli jídlo není moc pálivé, ujišťovali mne, že je to

Ulice v Madurai

Chrám v Madurai patří ke skvostům indického historického stavitelství

Elektrárna Kudankulam

jako „pro děti“ ... no a stejně mne pak pusa pálila jako čert. Že by to dělali schválně? To jsem tedy nezjistil. Indové jsou většinou vegetariáni, naprostá většina nekouří, ani nepije alkohol. Jsou to velice příjemní, skromní a pohostinní lidé. Většina obyvatel jsou hinduisté. Možná to spojení vegetariánství, ostrých jídel a horkého počasí patří k sobě... Počasí na jihu, to skutečně Indům závidím. Nemám rád zimu, déšť a podzimní a jarní plískanice. Když se podívám ještě teď na meteorologická data z indických měst, tak mají skoro stále 25 až 30 stupňů, prší zde minimálně a mrazy vůbec neznají. Není se co divit, když Indie začíná přibližně na 8° severní zeměpisné šířky. Na jižním pobřeží fouká neustále dosti silný vítr, takže první, čeho si všimnete, jsou větrné farmy. Větrníky jsou na jihu všude a je jich skutečně hodně ... tisíce. Spotřeba elektřiny je vysoká a výpadky elektřiny v hotelu, kde jsme byli ubytováni, nebyly žádnou výjimkou. Lidé si i tady postupně zvykají například na klimatizaci a nechtějí slevovat ze svých nároků. I proto se staví nové elektrárny jako stabilní zdroje elektrické energie.

Jaderná energetika utrpěla letos zase další silnou ránu, když po ničivém tsunami ve Fukušimě zkolabovaly místní starší bloky v lokalitě elektrárny. Depresivní smutné záběry z mohutné vlny mořské vody valící se nezadržitelně krajinou a následné záběry na výbuchy v elektrárně v mnoha zemích pohrbyly myšlenky na další využívání jaderné energetiky. Pokud zůstaneme pouze u emocí, pak určitě cestou využití energie z jádra nepůjdeme. Jde to však i jinak. Záleží jen na ochotě k rozumné diskusi a zvážení argumentů. Technika i vývoj nových technologií jdou stále kupředu. Jaderná elektrárna v indickém Kudankulam patří k nejmodernějším.

Vlastní elektrárna vzbuzuje už z dálky respekt. Vzhledem k tomu, že jedinou vyšší stavbou je nedaleká katedrála, jsou vidět kontejnmenty reaktorů již zdaleka. Nová mohutná stavba sací nádrže je dobře patrná i na satelitních mapách.

Elektrárna využívá osvědčenou technologii bloků VVER-1000, které jsou na rozdíl od předcházející generace vybavené dodatečnými bezpečnostními systémy a pasivními prvky. Velká pozornost je věnována odolnosti proti případné vlně tsunami.

Kontejnment je například dvouplošný a na každý blok jsou již 4 aktivní bezpečnostní systémy. Kromě 4 systémových dieselgenerátorů (DG) jsou ještě na dva bloky k dispozici další 2 pomocné nebo lépe řečeno rezervní DG. Byla doplněna i řada pasivních systémů. Nově jsou rozmístěny dodatečné nízkotlaké hydroakumulátory a pasivní systém chlazení kontejnmentu. Za zmínku stojí například to, že indický jaderný dozor požadoval předvést a provést na místě praktickou výměnu jednoho z lan z předpjaté kon-

strukce kontejnmentu. Elektrárna je na pobřeží a k chlazení používá mořskou vodu. Tím pádem je aktuálnější otázka možného vlivu zemětřesení a nebezpečné vlny tsunami. Co se týká zemětřesení, tak elektrárna leží v oblasti menšího nebezpečí, maximálně evidované zemětřesení v této oblasti je na úrovni 4,3 st. RichtEROVY škály. Projekt je připraven odolat zemětřesení 6 st. RichtEROVY škály a povrchovému zrychlení 0,15 g, i když materiálové testy potvrdily daleko větší odolnost (až do 0,6 g).

Vlny tsunami představují také potenciální zdroj nebezpečí. Nejničivější tsunami z 26. prosince 2004, které napáchalo rozsáhlé škody v Thajsku a Indonésii, se projevilo na pobřeží Indie vlnou přibližně 2,5 metru.

Potenciálně nebezpečné zlomy, které by mohly vlny vyvolat, se nacházejí dále než 1000 km, nicméně zařízení je projektováno tak, aby odolalo zaplavení. Je to dáno jak výškovým uspořádáním, tak i technickými opatřeními, mezi které patří například dvojité těsnící dveře u důležitých budov a bezpečnostních systémů apod. Pro představu umístění jednotlivých zařízení jsem použil obrázek z článku indického dozoru ve zprávě indické elektrárenské společnosti NPCIL.

Zdroj: NPCIL news - 28sep2011 (facts on Kudankulam Nuclear Power Project)

Ještě před stavbou elektrárny byla vystavěna odsolovací stanice pro zásobování DEMI vodou, která se v současnosti používá i pro zásobování areálu a okolí pitnou vodou. Voda je pro elektrárnu i oblast zásadní, protože běžné letní teploty se pohybují nad 35 °C a v zimě okolo 25 °C.

Vzhledem k situaci v Indii je přístup k elektrárně složitý a přísně střežený. V oblasti Tamil Nadu, kde elektrárna stojí, v posledních měsících sílí diskuse, jak elektrárna ohroží místní životní podmínky. Bouří se především rybáři, kterým vadí oteplování oceánu chladicí vodou, a cítí se ohrožení. Toho samozřejmě dokážou využít různé politické skupiny a organizují petice i protesty. Částečně jsme takovou vlnu protestů zažili i my. Projevilo se to hlavně četnějšími a přísnějšími kontrolami při příjezdu k elektrárně a při vstupu do areálu, naši práci to však nijak neomezilo.

Práce v týmu WANO Peer Review je samozřejmě především o časové náročnosti, neustálém zjišťování detailů a psaní obsáhlých zpráv. Ale všechny související zážitky, zvláště v takové zemi jako Indie, dokážou vynahradiť utrpení dlouhé cesty i neúnosného vedra. Navíc, pokud se jedná o nový projekt, je příjemné vidět, že se někde skutečně jaderná energetika rozvíjí a nejde jen o prázdné řeči... Věřím, že projekt Kudankulam bude doveden až k úspěšnému uvedení elektrárny do provozu.

LADISLAV DUBSKÝ

Specialista bezpečnosti pro jaderné elektrárny

MIROSLAV TÁBORSKÝ: HRAJI RÁD ZAJÍMAVÉ ROLE

Přiznám se, že jsem se na rozhovor s Miroslavem Táborským moc těšila. Jeho úžasné obličejové dovedou člověka rozesmát a pobavit. Dovede však přesvědčivě zahrát i záporné role, jako například v seriálu Zdivočelá země nebo ve filmu Kolja, které donutí diváka zamyslet se nad charakterem některých lidí a také nad tím, co všechno jejich povaha může způsobit. A jaký je ve skutečnosti Miroslav Táborský, když nehraje? Člověk, který oplývá humorem, skromností, pohodou a umí nádherně vyprávět...

Právě se nacházíme ve Višňovém, kde byla natáčena část filmu Bobule, kde jste hrál roli „vinaře - chemika“. Vy jste ale studoval fyziku ne?

Fyzika je obor, který jsem opravdu vystudoval. Moje studium bylo spíš z nouze, protože mě pořád nebrali na DAMU. Myslel jsem si, že to mé studium na pedagogické fakultě je jen na chvíličku a hlavně taky, abych nemusel na vojnu. Na DAMU mě vzali až na čtvrtý pokus, takže jsem fyziku stihl dostudovat.

A věnoval jste se někdy fyzice?

Učil jsem pouze v posledním ročníku v rámci povinné praxe.

Musíte být hodně vytrvalý, když jste tak dlouho vydržel, než vás přijali na DAMU. To byl snad sen od malička, stát se hercem, ne?

Ne, ten sen přišel, až tak někdy počítám kolem 15. až 16. roku mého věku, kdy jsem hrál amatérské divadlo. Asi je to tak u každého uměleckého oboru, že když dostanete zpětnou vazbu a vidíte, že se vám něco daří, tak je to v danou chvíli dobrá motivace. Mně to stálo za to, pokoušet se tolikrát o přijetí. Roky, které potom přišly, mi to potvrdily. Moje práce mě pořád baví a nelituji toho.

V divadelní hře Naši furianti

V divadelní hře Faidra s Helenou Dvořákovou

Na čem v současné době pracujete?

Na třináctidílném dokumentárním cyklu pod pracovním názvem Rodinné stříbro. Je to seriál, který by měl ve velké obrazové kvalitě zmapovat všechny památky UNESCO, kterých máme v naší republice dvanáct. Pořad je třináctidílný, protože Praha bude představena ve dvou dílech, celým tímto pořadem dělám průvodce. S natáčením jsme začali v červnu a končit bychom měli na přelomu podzim - zima. Příští rok na jaře bychom mohli tento pořad vidět v České televizi, která na něm participovala.

Diváci vás však mohou vidět i v Divadle v Dlouhé, připravujete teď něco?

Momentálně jsme s divadlem v azylu v Divadle pod Palmovkou, protože dům, kde je naše divadlo, se opravuje. Měl jsem teď chvíli pauzu, protože se zkoušely Čechovovy Tři sestry, ve kterých není tolik rolí pro chlapce v mém věku. V listopadu máme začít s režisérem Honzou Bornou zkoušet

Gogolovy Hráče. O něco později začneme připravovat podle scénáře Hanky Burešové a jejího manžela Štěpána Otčenáška hru Tři mušketýři.

Máte celkem výraznou mimiku, hrajete rád spíš kladné či záporné role?

Hraji rád zajímavé role, mohou být i kladné i záporné. Kdysi mi předpověděl pan profesor Spáčil, což byl úžasný pedagog na divadelní fakultě, že můj čas přijde ve 40 letech. Když jsem se tvářil, jestli to není za moc dlouho, vysvětlil mi, že budu hrát takzvaný charakterní obor. Což není spojené s tím, že by postavy byly charakterní, ale postavy jsou hodně komplikované figury a velmi výrazné. A mně se to stalo v podstatě od začátku herecké kariéry. Postavy, které jsem hrál, jsou komplikované, výrazné a mám štěstí na velmi různorodý repertoár. Na tom mi právě vysvětlil, že optimum pro tyto role začíná někdy ve čtyřiceti letech. Začal jsem hrát v 29 letech a tak to lítalo, že jsem si zahrál ve 40 letech ještě Fausta, kterého jsem nazkoušel podstatně dřív, ale hrál jsem v tom věku i Čuřila.

Dnešní rozhovor se odehrává na jižní Moravě, co pro vás znamená jižní Morava?

Bezva lidi, pár výborných kamarádů, hlavně dobré víno a úplně jiná krajina, než jakou znám z Čech. Tahle krajina je podepsaná lidskou rukou. Je to vidět na vinohradech, sadech, v řádcích vidíte meruňky, jabloně, broskve. Je to nádherný pohled, jak je vše úhledně obděláno. V Čechách to vypadá malinko divočeji.

Je tenhle váš vztah k jižní Moravě díky Bobulím?

Začalo to před Bobulemi, ale ty to také podpořily. Točil jsem kdysi v 3 + 1 s Mirkem Donutem jednu vinařskou povídku v Horních Věstonicích. Pak jsem se po delší době vrátil zpět a mám teď pocit, že sem jezdím častěji a pravidelně.

Hrál jste někdy nějakou roli, při které jste si sám uvědomil, že hrajete člověka s hnusným charakterem?

Ano. Byla to role Žabáka ve Zdivočelé zemi. Role byla o to hnusnější, že pan Stránský napsal ten příběh podle skutečného bachaře, který se vozil po jednom vězni. V té době, kdy jsem tu roli točil, jsem věděl, že ten bachař ještě žije, zatímco už nežije ten vězeň. Musím říct, že mi z toho nebylo moc příjemně, ale považoval jsem to za hodně dobře napsané, herecká příležitost. Zahrál jsem si se svým spolužákem Martinem Dejdařem, což se nám nestalo od školy, navíc ještě s režisérem Hynkem Bočanem, byla to moc pěkná práce. Myslím si, že je dobré a potřebné točit takové seriály a filmy, aby si lidé uvědomili naše dějiny a co se zde odehrávalo. Česká televize z toho dokonce nastříhala sólo film, který se jmenuje Žabák. Navíc autoři vrátili Žabáka do poslední série Zdivočelé země, která teprve čeká na premiéru.

Jaké to je, když natáčíte a pak se vidíte poprvé v sestříhaném filmu?

Nerad se na sebe dívám, možná je to tím, že se člověk zná ze zrcadla, což je převrácený obraz. Na kameře člověk vypadá trochu jinak, než si myslí, že vypadá. Dívání se na film, kde hrají, je spíš sčítání chyb. V podstatě moje koukání je většinou spojené s hodnocením.

Blíží se doba Vánoc, bez čeho si Vánoce nedovedete představit?

Tak bez čeho si nedovedu Vánoce představit? Měl bych mít pro svou profesi maximální představivost, že? Vánoce jsou spíš o tom, jak si je člověk přeje. Pro mě Vánoce = rodina. Vždycky jsem se snažil, aby rodina byla co nejvíc pohromadě. Pokud to šlo, snažili jsme se zajíždět za rodiči. Od té doby, co už nejsou mezi námi, tak mi vždycky o Vánocích nějak víc chyběj.

Máte nějaké své vánoční tradice?

Tradiční kapřík musí být. Léta už dělám bramborový salát, to je moje parketa. Stromeček zatím pořád držíme a musí být velký a živý, vybíráme jedličku, protože hodně dlouho vydrží. V únoru se dohadujeme, jestli už ji dáme pryč nebo si ji ještě necháme.

Jako Theseus v Senecově hře Faidra

Utkvěl vám v paměti nějaký dárek z dětství?

Jeden se mým rodičům moc povedl. V dorosteneckém věku jsem hodně a rád lyžoval, což mi vydrželo až doposud. Byla to doba, kdy se objevily poprvé skeletové „přezkáce“, a česká výroba byla ve fázi kožených „přezkáčů“. Měl jsem domluvené, že je dostanu pod stromeček, protože jsem potřeboval nové. Po těch šněrovacích „vygajdaných“ botách to mělo být něco. Tehdy se však objevily v Hradci Králové ve sportovní prodejně rakouské lyžáky skeletové, šestipřezkové. Ale to byly boty! Stály tehdy 3 500 Kčs. Pro nás to bylo UFO. My lyžaři jsme se chodili na ně dívat do výlohy a hlavně jsme obdivovali ty parametry. Ale stály strašně peníze. Ve snu mě nenapadlo, že bych je mohl

mít. Já jsem o nějakých 15 let později nastupoval do divadla za 1 500 Kčs měsíčně, to byly v té době opravdu velké peníze. Přišel jsem pod stromeček, a tam ležela velká krabice, nebylo na ní žádné jméno. Rozdával jsem dárky a nechával jsem ji nakonec, samozřejmě že nechyběly ponožky, tričko, knížka. Už zůstala pod stromečkem jen ta jedna jediná krabice. Rodiče mi říkali: „Tak se podívej, třeba podle toho, co tam bude, poznáme, komu to patří.“ Já tu krabici otevřel a byly v ní ty drahé lyžáky. Myslel jsem, že jsem na Marsu, nemohl jsem tomu uvěřit. Pak se mi rodiče přiznali, že je koupili v partiovce, maminka tam měla známou. Lyžáky byly maličko poškrábané, což jsem vůbec nevnímal, nějaký závodník je reklamoval, ale nikdy se mi nepodařilo zjistit, proč je reklamoval, byly v pořádku. Rodiče mi tehdy řekli, že stály 900 Kčs, ale po několika letech se mi přiznali, že stály 500 Kčs. Nechtěli mi to říct, abych si nemyslel, že mě snad ošidili. Já jsem s nimi i spal. Samozřejmě na sjezdovce jsem byl king. Měl jsem je 18 let. Nemohl jsem nějakou dobu kvůli zranění lyžovat, a když jsem se k lyžování vrátil a vytáhl je, tak se mi při zapínání rozpadly.

Přicházejí Vánoce a to je doba, kdy se scházíme s rodinou a přáteli a posedíme nad skleničkou dobrého vína. Jaké víno máte rád?

Mám rád bílé, ale když se ochladí, tak spíš červené. Moravské víno, je na vzestupu a velmi konkuruje cizím vínům, po kterých jsem přestal šilhat.

A vaše životní moto?

Nemračit se! Na to žijeme krátce.

ALENA HOSTAŠOVÁ

Foto archiv M. Tábořského a A. Hostašová

BETLÉM Z VÝČAP JE AŽ V AUSTRÁLII

Dodnes si připomínáme narození Krista stavěním betlémů v čase vánočním. Jedním z prvních impulzů, který vedl k rozšíření zvyku stavět o Vánocích betlémy, byla vánoční slavnost o půlnoci 24. prosince 1223 ve skalní jeskyni v lese u Greccia v italské Umbrii. Tehdy ještě jáhen František z Assisi dal do jeskyně jesle naplněné senem, postavil k nim osla a vola, k jeslím pozval kněze, který tam o půlnoci sloužil mši. Tato netradiční oslava narození Krista se zúčastněným tak zalíbila, že byla opakována v dalších letech i po Františkově smrti (1226). První jesle v Čechách byly údajně postaveny v kostele sv. Klimenta na Starém Městě v Praze v roce 1560. Bohužel se nenašly žádné záznamy o tom, jak tyto jesličky vypadaly.

Dnes můžeme obdivovat betlémy vyrobené z různých materiálů např. upečené z vizovicového těsta, z keramiky, ze slámy, malované obrazy a samozřejmě i vyřezané ze dřeva. Jedním z řezbářů – betlémářů je i Lubomír Janoušek z Výčap, který je vyřezává od roku 1993.

Pane Janoušku, jak jste se dostal k řemeslu řezbáře?

Jako každý kluk jsem si hrál s nožem a řezal, co bylo po ruce, a moc mě to bavilo. O něco později, v době kdy jsem začal chodit s manželkou, vyřezal jsem jí občas přívěsek nebo náramek, a protože se to líbilo i ostatním, začal jsem řezat víc a víc, nakonec jsem se řezbářstvím začal živit.

Vy asi nejste vyučen řezbářem?

Moje původní povolání je strojní technik. Vystřídal jsem několik profesí. Mimo jiné, elektrárnu v Dukovanech znám od základu, dělal jsem tam čtyři roky s bagrem, takže vím, co je všechno pod betonem. V té době pro mě bylo řezbářství stále jen koníčkem.

A kdy se stalo vaší profesí?

Někdy v roce 1986-1987 jsem si chtěl vyřídit oficiální povolení na výrobu a prodej mých výrobků ze dřeva - různé přívěsky, náramky, náušnice atd. V té době to bylo docela martyrium. Prvně vše musela schválit komise, jestli je zboží nezávadné, v tom smyslu, jestli někomu nenalomí charakter (úsměv). Posuzovala různé výrobky, já měl dřevěné šperky, ale byly tam i výrobky, které se prodávaly na poutích, třeba

pískací kohoutek. Když zboží prošlo komisí, musel jsem udělat cenovou kalkulaci na každý výrobek zvlášť. Po schválení ceny následovala další štace, a to vyřízení povolení k prodeji ve městě, kde jsem chtěl prodávat. Šel jsem na úřad v Třebíči, kde jsem asi hodinu běhal z kanceláře do kanceláře, a v závěru jsem se dozvěděl, že stejně žádné povolení nedostanu. Naopak na úřadě v Telči, vše proběhlo bez problémů, za pět minut vyřízeno. Od té doby jsem začal jezdit se šperky tam a věnoval se řezbářství a prodeji čím dál víc, až se nakonec z toho stala moje profese.

A jak jste se dostal k betlémovým figurkám?

V podstatě jsem byl k tomu dokopán – dostal jsem zakázku.

Vyřezáváte figurky podle nějakého obrázku? A jaké dřevo na ně používáte?

Nechci vám brát iluze, řezu, jak mi to vyjde. I když mám předlohu, stejně to dopadne jinak. Figurka je hotova tehdy, až se mi líbí. Jsou vyřezávány z lipového dřeva.

Kolik má asi figurek váš největší betlém? A děláte jednu velikost betlému?

Na ten největší betlém teprve čekám (smích). To číslo se neodvážuji říct, protože jsou lidé, kteří si ode mě nechali udělat betlém, a každý rok si přikupují nové a nové figurky, takže ani sám nevím, kolik kdo má figurek. Figurky vyrábím ve třech velikostech.

Je nějaká figurka, kterou děláte nejraději?

Asi ovečka, při jejím řezání relaxuji, jde mi tak nějak sama. Ráno, když začínám a moc se mi nechce, vyřezávám ovečku, večer obvykle také končím ovečkou.

Kde je možné si koupit váš betlém nebo nějaký vyřezávaný šperk, máte stálé prodejní místo?

Už 25 let jezdím přes léto prodávat do Telče na náměstí do podloubí. Občas mám své výrobky i v nějakém obchodě, betlémy se prodávaly i na internetovém obchodě nebo také v trebechovickém muzeu, které si mimochodem také koupilo jeden můj betlém do své sbírky. Ale asi nejlepší je domluva přímo se mnou přes mé internetové stránky - www.betlemar.webpark.cz. Někteří lidé si myslí, že zavolají týden před Vánocemi, navštíví můj „velkosklad s betlémy“ a že si vyberou. Ale praxe je jiná, obvykle dělám betlém přímo na zakázku. Takže pokud jej chtějí mít na Vánoce, je zapotřebí včas dát objednávku nejpozději do konce října.

Kam nejdál do světa se vaše výrobky a betlémy dostaly?

Každé Vánoce zdobí desítky domácností nejen u nás, ale i v mnoha zemích Evropy a Ameriky, dokonce je můžete najít i v Japonsku, v Austrálii na ostrově Tchaj-wan a v Jihoafrické republice. Mé vyřezávané šperky (přívěsky, náramky, náušnice) z různých druhů barevných dřev (např. ořech, švestka, hruška, třešeň, jilm, mahagon) se dostaly asi nejdál - na Nový Zéland.

ALENA HOSTAŠOVÁ

Foto archiv L. Janouška a A. Hostašová

MIKROREGION

SEVER ZNOJEMSKA

Vznik mikroregionu Sever Znojemska, který má 10 členských obcí, se datuje k roku 2000. Žije v něm přibližně 2251 obyvatel. Hlavním účelem založení bylo snadnější získávání finančních prostředků z některých dotačních titulů, které se v době vzniku naskýtal. Jedním z prioritních cílů bylo v členských obcích vybudovat kanalizaci. Postupem času se však podmínky dotací měnily a převážně ekonomika projektu rozhodla o tom, že žádosti nemá význam podávat. V dnešní době je svazek spíše „společenskou“ organizací, která využívá drobné dotační tituly pro rozvoj členských obcí. Jedná se zejména o podporu akcí zaměřených na kulturní a společenský život v obcích a regionu.

Svazek pro svoji činnost využívá také podpory Skupiny ČEZ.

„Například v letošním roce jsme obdrželi od partnera svazku Skupiny ČEZ finanční prostředky na nákup komunální techniky. Členské obce tuto možnost uvítaly a pořídily si techniku nejen na údržbu zeleně v obci, ale i na zimní údržbu chodníků a komunikací. Do každé obce se tak dostává obrovský pomocník, který za lidské pomoci, zkrášlí okolí občanů v jednotlivých obcích a v zimním období naopak pomůže v dostupnosti služeb a potřeb občanů,“ poznamenal předseda mikroregionu pan Karel Kříž.

Členské obce mikroregionu: Běhařovice, Horní Kounice, Křepice, Medlice, Mikulovice, Němčičky, Přeskače, Rudlice, Slatina, Újezd. Každá ze jmenovaných obcí je pro turistu něčím atraktivní. Ať už jsou to přírodní zajímavosti nebo historické památky. K nejzajímavějším objektům patří bezesporu přeskačské podzemí dlouhé 35 m, které sloužilo jako úkryt při válečných nepokojích. Úlomky keramiky, které zde byly nalezeny, jsou datované do 14. století. V Přeskačích se nachází také jeden z nejstarších kostelů, a to z 11. století. Dominantou regionu je bezesporu kostel Nejsvětější Trojice v Běhařovicích z r. 1596, který je díky své výšce vidět z velké dálky. Barokní sýpku společně s kostelem sv. Petra a Pavla s dochovanými románskými prvky ze 14. století najdeme v Mikulovicích.

Kostel sv. Petra a Pavla v Mikulovicích

Kostel Nejsvětější Trojice v Běhařovicích je při cestách na Znojemska zdaleka viditelnou dominantou

Ryba a žába z Galerie 1602 v zámku ve Slatině

Při putování krajem vás jistě zaujme zámek v Újezdě, který v současné době prochází rekonstrukcí. Další zámek s arkádami se nachází ve Slatině. V současné době je v něm umístěna galerie se sklem a současným uměním – Galerie 1602.

Pomník padlých britských letců z r. 1944 je na území jedné z nejmenších obcí - Němčičky. Za zmínku stojí Hradiško s paleontologickými nálezy v Křepicích a kaple zasvěcená sv. Cyrilu a Metodějovi s olejomalbou světců v Medlicích. Asi nejhezčí návsí ve svazku se mohou pochlubit v Horních Kounicích, v blízkosti návsí se nachází tvrz, kde má sídlo obecní úřad.

Z přírodních zajímavostí stojí za zmínku leso-stepní společenství Rudlické kopce a Mikulovické jezero s rozhlednou.

Svazkem prochází Páteříni cyklostezka Krumlovsko-Jevišovicko, na které jsou informační panely o všech zajímavých lokalitách a kde se dozvíte, jak se k nim dostat. Dosud jediného ubytování na území svazku s možností teplého jídla mohou turisté využít v hostinci U Stočků v Mikulovicích, kudy i cyklostezka prochází. Informační materiály o svazku a nejen o něm jsou k dispozici na jednotlivých obecních úřadech.

Většina dětí z členských obcí dojíždí do Základní školy v Mikulovicích, která nabízí dětem i činnost ve včelařském kroužku, jenž sklízí úspěchy v republikové soutěži Zlatá včela. Odtud děti z mikulovické školy postoupily do mezinárodního klání, kde rovněž neklamaly.

Mezi tradiční kulturně-sportovní akce, které svazek podporuje, se řadí Hry bez hranic a Traktoriáda v Křepicích, Vyjíždka mopedů ve Slatině, Cyklistické závody MUDr. Josefa Moudrého v Mikulovicích, Historické slavnosti v Běhařovicích. V každé obci se pak každoročně pořádají tradiční akce, jako jsou masopust, pout, posvícení, hody, požární závody, Den dětí, apod.

ALENA HOSTAŠOVÁ

Fotografie Jiří Schneider a archiv MAS Živé Pomezí

STUDUJTE TECHNIKU!

RADÍ MLADÝM ČEZ

A HUDEBNÍK JAN P. MUCHOW

Nedostatek technicky vzdělaných lidí se stává společenským problémem a ohrožuje konkurenceschopnost České republiky. Skupina ČEZ se pustila do popularizace techniky a neobvyklým způsobem chce změnit přístup mládeže k tomuto oboru. Spolu s muzikanty J. P. Muchowem, Charlie One a Dušanem Neuwerthem spouští **hudební soutěž Elekrika je cool.**

Soutěž pro kapely, ve kterých alespoň jeden člen studuje na střední škole s technickým zaměřením.

Více informací na:

www.elektrikajecool.cz

www.facebook.com/pracevcezu

UKAŽ, CO JE V TOBĚ

POROTA ČEKÁ NA ELEKTRIKAJECOOL.CZ

Registrace kapel probíhá až do konce roku 2011. Deset finalistů se v únoru 2012 zúčastní víkendového workshopu, kde se jim budou věnovat hudební profesionálové – skladatel a člen skupiny Ecstasy of Saint Theresa Jan P. Muchow, britská zpěvačka kapely Ohm Square Charlie One a člen skupiny Tata Boys Dušan Neuwerth.

„Mne tento projekt oslovil i proto, že já sám jsem studoval střední průmyslovku. Možná se to někomu na první pohled nezdá, ale technika je fakt zajímavá a kreativní. Soutěží chceme ukázat, že lidi, kteří technické obory studují, se dokážou odvázat,“ říká Jan P. Muchow.

O absolutním vítězi, který natočí profesionální videoklip, rozhodne veřejnost.

Hraješ v kapele nebo sám? Potřebuješ ke své hudbě elektriku? Chceš se osobně učit od frontmana The Ecstasy Of Saint Theresa Jana P. Muchowa, zpěvačky Ohm Square Charlie One nebo Dušana Neuwertha z Tata Boys? A hlavně – chceš mít vlastní videoklip? Tak běž na www.elektrikajecool.cz!

Pořadatelem soutěže je Skupina ČEZ.

NADACE ČEZ POMÁHÁ REGIONU

GOTICKÝ KOSTEL V RAČICÍCH ZACHRÁNILA NOVÁ STŘECHA

Mezi historické klenoty regionu Hrotovic-ko patří raně gotický kostel sv. Václava z 2. poloviny 13. století v obci Račice. Obec se 70 obyvateli se pyšní památkou pozoruhodnou nejen z architektonického hlediska, ale cennou i díky své barokní výzdobě a původním zvonům. Stavbu a její vybavení ohrožovala poškozená střecha, která si proto vyžádala rozsáhlou opravu. „Kostel je významnou kulturní památkou tohoto kraje. První známou písemnou zmínku o něm máme z roku 1271. Jistě si zasluhuje, aby byl zachován pro další generace,“ vysvětluje farář Josef Beneš a doplňuje: „Do střechy na mnoha místech zatékalo a původní krovky, vyrobené již v 15. století, byly nahnilé. Práce byly opravdu náročné, museli jsme postupovat velmi opatrně, neboť kostel je chráněnou památkou.“

Farnost obnovila střechu za přispění Nadace ČEZ, Kraje Vysočina, obce Račice, Ministerstva kultury ČR a také z darů věřících.

Celkové náklady přesáhly 1 milion korun. Nadace ČEZ na opravu věnovala částku 250 000 Kč. Tento projekt byl podpořen v rámci grantového řízení Podpora regionů. V roce 2011 pomohla Nadace ČEZ realizovat 26 veřejně prospěšných projektů na Vysočině a jižní Moravě. Jsou mezi nimi také církevní stavby - kromě opravy střechy kostela v Račicích i např. rekonstrukce interiéru kostela Povýšení sv. Kříže ve Valči.

JANA ŠTEFÁNKOVÁ
Foto archiv

KOMUNÁLNÍ TECHNIKA PRO ENERGOREGION 2020

Na prostranství za kulturním domem v Dolních Vilémovicích bylo ve čtvrtek 20. října odpoledne k vidění několik zařízení malé komunální techniky, které za podpory Nadace ČEZ pořídilo sdružení Energoregion 2020 pro „své“ obce.

Kromě traktůrky z hostitelské obce byl prakticky předveden křovinořez, motorová pila a vysavač listů. Paní starostka Jitka Boučková nejen předvedla možnosti obecního traktůrku, ale ukázala i svoji zdatnost ve štípání dřeva.

Energoregion 2020, který sdružuje 128 obcí v regionu Jaderné elektrárny Dukovany, aktivně spolupracuje s Nadací ČEZ již několik let. Za minulé období bylo společným úsilím uskutečněno několik projektů, např. vybavení sborů dobrovolných hasičů v obcích, výstavba malých dětských hřišť, zateplení budov škol, v posledních třech letech bylo vybudováno 54 tzv. „oranžových tříd“, vybavených moderní multimediální technikou. V loňském roce se uskutečnil v Náměšti nad Oslavou workshop pro učitele, kteří sdíleli zkušenosti s užíváním interaktivních tabulí.

Komunální technika, jejíž nákup byl v minulosti také nadací podpořen, již zastarala a bylo nutné ji obnovit, zakoupit nová moderní zařízení, která splňují stupňující se bezpečnostní a provozní požadavky.

Energoregion 2020 obdržel v letošním roce od Nadace ČEZ částku 2,5 milionu korun a mohl tak poskytnout dotace na nákup zařízení 44 obcím v rozmezí 52–82 000 korun podle velikosti obce.

Každá obec spolufinancovala nákup částkou ve výši minimálně 25 % daru. Obce nakupovaly mulčovače, sekačky, sněhové frézy, sypače chodníků, drtiče větví, provzdušňovače trávníků.

„Na dofinancování dalších obcí je třeba dalších 5 milionů korun, o které se budeme ucházet v právě probíhajícím grantovém řízení Nadace ČEZ na podporu regionů,“ sdělil předseda sdružení Energoregion 2020 Vladimír Měrka.

JANA ŠTEFÁNKOVÁ
Foto Jan Sucharda

Jitka Boučková, starostka Dolních Vilémovic, osobně předvedla jak se seká tráva s novým traktůrkem John Deere

Milým zpestřením setkání v Dolních Vilémovicích bylo vystoupení dětí místní základní školy

TOULKY ZA STUDÁNKAMI

MAŤOVA STUDÁNKA

„Když se setkávám s lidmi, kteří pečují o studánky, častokrát si říkám, jak musí být silná jejich láska k přírodě? Nepočítají dny a hodiny strávené prací, rychle zapomenou, jak byli upracovaní a unavení, nepočítají ani finance, které vložili do krásy studánek, o něž se starají. Jedním z těchto milovníků přírody je i pan Zdeněk Matoušek z Újezdu u Rosic, který se o studánku stará téměř 40 let a ta právem nese jeho trampské jméno – Maťova studánka.

V roce 1974 hledal místo, kde by mohl umístit úly se včelami. Nakonec jim našel krásné místo mezi Rapoticemi a Újezdem u Rosic nedaleko Újezdského potoka, kde se na obrostlé stráni nacházela neudržovaná studánka, kterou v témže roce přestavěl. K péči o včely přidal i péči o studánku a její okolí. Když v roce 2010 přišel pan Jan Duda, rodák z Újezdu u Rosic s nápadem, že by bylo pěkné studánku slavnostně otevřít uspořádáním koncertu, nejdříve se „Maťa“ trochu zalekl, kam se všichni hosté posadí. Nakonec však sebral všechny své síly, navozil 80 koleček hlíny, vystavěl kamennou zídku a upravil terén tak, že zde vyrostl krásný přírodní amfiteátr. Koncert, na kterém hrál Jan Duda - houslista Olomoucké

filharmonie, zpívala operní zpěvačka Julie Rajtmajerová, František Duda na kytaru a kamarádi z trampských osad, se stal pro všechny přítomné nezapomenutelným zážitkem. Tato akce byla zopakovaná letos třetí sobotu v květnu, kdy zde vystoupily dvě trampské skupiny a znovu recitovaly děti z újezdské mateřské školky básně o studánkách. Před studánkou také rozestavěl dřevěné špalvy, označené jmény Sněhurky a sedmi trpaslíků, které slouží k posezení účinkujících a jak jsem při rozhovoru

zjistila, „Maťovi“, ani přes jeho věk nechybí touha pokračovat ve své činnosti dál. Plánuje totiž vybudovat tůňku pod přepadem ze studánky. A jak se ke studánce dostanete? Pojedete-li po silnici z Rapotic směrem na Újezd u Rosic a zahnete na konci lesa přes vysečenou louku, anebo lesní cestou, asi po 200 metrech přes lávku uvidíte lesík, který stráží včely a ukrývá dobrou vodu z Maťovy studánky a krásné posezení, které je „podepsáno“ opravdovým milovníkem přírody.

ALENA HOSTAŠOVÁ

PRO VOLNOU CHVÍLI

Přitažlivostí Měsíce a Země dochází na Zemi k pravidelnému přílivu a odlivu mořské vody. Největší rozdíl mezi hladinou moře mezi přílivem a odlivem nastává dvakrát do měsíce, a to v okamžiku, kdy leží Měsíc a Slunce v přímce. Nejmenší příliv a odliv nastává, když Slunce a Měsíc mezi sebou svírají pravý úhel, což je také dvakrát do měsíce. Existují místa, kde rozdíl hladin dosahuje až 19 m. Přesto, že využití energie přílivu a odlivu je teprve v plenkách, existuje několik „přílivových elektráren“. Nejstarší (**viz. tajenka**) - Dee Hydro Station v Cheshire z roku 1913 o výkonu 600 kW. V současné době je nejznámější francouzská elektrárna v ústí řeky Rance na pobřeží Bretaně, kde rozdíl hladin při odlivu a přílivu dosahuje až 13,5 metru. Celkový výkon elektrárny je 240 MW a roční výroba elektrického proudu je asi 550 GWh. Elektrárna byla postavena v 60. letech minulého století. V roce 1984 byla do provozu uvedena kanadsko-americká přílivová elektrárna v zálivu Fundy Bay s jedním soustrojím o výkonu 20 MW.

Tajenka z minulého čísla Zpravodaje zněla ...**do několika týdnů**. Bohužel hodně čtenářů nám poslalo chybnou odpověď ... na tři měsíce. Ze správných odpovědí jsme vylosovali paní **Zdeňku Vlčkovou z Dalešic a pana Jana Kavalce ze Senorad**. Oběma jsme poslali knížku Památné kameny a pověsti na Třebíčsku a DVD Horácko. Výhercům upřímně blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi kvízu v tomto čísle Zpravodaje.

U každé odpovědi na kvízovou otázku najdete i různá písmena. Když otázku správně vyluštíte a seřadíte si písmena hezky za sebe, získáte tajenku.

1. Hlavním městem asijského státu Východní Timor je
J Dili	SE Suva	NA Vaiaku
2. Který český hokejista jako jediný proměnil samostatný nájezd v zápase s Kanadou na OH v Naganu?
VE Patera	JI Ručínský	E Reichel
3. Co znamená ve valašském nářečí „křenec“?
V Ledová kra	R Smrž obecný	HU Párek ptáků
4. Na pozvánkách na společenské akce je prosba o potvrzení účasti vyjádřena zkratkou
O NPO	A RLO	SK PVF
5. Soustava elektronických obvodů, která se používá k potlačení šumů na pozadí magnetofonových nahrávek, se nazývá
N Dolby	IR Smart D	O Buzzy
6. Pět čárek — znamená v Morseově abecedě
S @	G 0	T ?
7. Americký filmový institut umístil tento film z roku 1941 na první příčku žebříčku největších amerických filmů všech dob. Jmenuje se
K Jih proti Severu	SK Casablanca	LI Občan Kane
8. Nejbohatší naleziště zlata v jihoafrickém Witwatersrandu objevil v roce 1886 australský zlatokop
Á Richard Starkey	A John Lennon	I George Harrison

Pokud se chcete zúčastnit slosování o ceny, zašlete do 20. ledna 2012 tajenku na korespondenčním lístku na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopice. Soutěž je pro čtenáře od 17 let, prosíme, uveďte svůj věk.

INZERCE

PRAVIDLA OBJEDNÁVÁNÍ INZERCE

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo EDU.

Cena inzerátu o velikosti 1/16 strany je 250 Kč vč. DPH, o velikosti 2/16 strany je 500 Kč vč. DPH.

Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ buď mailem na adresu: jas@jas-hrotopice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotopice. Obratem bude na adresu firmy zaslána faktura-daňový doklad na úhradu ceny inzerátu.

Inzerát bude zveřejněn po uhrazení faktury.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

DUBOVÉ ŠTÍPANÉ PALIVOVÉ DŘEVO

v délkách od 25 do 50 cm,
skládaný prostorový metr 1 300 Kč
nebo volně ložený 970 Kč.

Doprava zajištěna, 8 Kč/km.

Iveta Norková, Čermákovice
tel.: 776 274 041

MILAN MUSIL

ČLEN CECHU MALÍŘŮ
A LAKÝRNÍKŮ ČR

MALÍŘSKÉ A NATĚRAČSKÉ PRÁCE

MALOVÁNÍ BYTŮ,
CHODEB A SCHODIŠŤ,
OBCHODNÍCH
AKANCELÁŘSKÝCH
PROSTORŮ

NÁTĚRY FASÁD, DVEŘÍ,
OKEN, RADIÁTORŮ,
KONSTRUKCÍ atd.

Mobil: 604 151 878 | e-mail: milanmusil@volny.cz

Kácení stromů v omezených prostorech Zdravotní řezy vzrostlých stromů Péče o památné stromy

mobil 608 717 245

Martin Uhlíř, Lipová 1315, Rosice
www.tree-climbing.cz

- Opravy převodovek
- Příprava a provedení STK-ME
- Nástřik dutin a spodku karosérie
- Motorové a převodové oleje
- Opravy průrazů pneu
- Přezutí a vyvážení motopneů
- Prodej akumulátorů
- Odťahovka
- Servis klimatizací
- Diagnostika
- Čištění interiéru
- Montáž tažného zařízení
- Opravy vozů Audi, VW, Škoda, Seat,
- ostatní po dohodě.

Kladeruby n. Osl. 50
autoopravnavlasiin@quick.cz
tel./fax: 568 642 323
Mobil: 602 507 801, 606 736 111

PROTIKOROZNÍ NÁSTŘIK DUTIN A PODVOZKŮ

OPEL -

prodej použitých dílů

Došek Josef
Mohelno 282
Tel. 602 571 260

MED

Celoroční prodej přímo od včelaře
lesní, květový, akátový,
pastovaný lipový, pohankový
medovina – výběr ze 13 druhů.
Kosmetika z včelích produktů

Včelařská farma KURTIN

Ing. Kamil KURTIN
Račice 41, p. Hrotopice
Tel. 737 363 489, 605 339 043

www.vcelarstvikurtin.cz

NEPŘETŘŽITÝ PRODEJ

prodejna je umístěna v suterénu
rodinného domu,
po telefonické domluvě
Vás obsloužíme **KDYKOLIV**
i ve večerních hodinách.

JEZDECKÉ A CHOVATELSKÉ POTŘEBY

NOVÉ prodejní prostory - ROZŠÍŘENÁ nabídka sortimentu
➤ potřeby pro chovatele **domácích mazlíčků**
➤ jezdecké a farmářské potřeby

Tiskárenská 1274, Moravský Krumlov, tel. 515321109, 731166069
www.vetko.cz, vetko@vetko.cz

dacars

Větší možnosti poskytnutí

- čištění interiérů
- renovací laků
- svařování a opravy plastů
- přípravu k prodeji

tel.: +420 732 812 883
e-mail: dacars@seznam.cz

SOUTĚŽENÍ PRO ŠKOLÁKY

Milí školáci,

Zpravodaj vám přináší další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA.

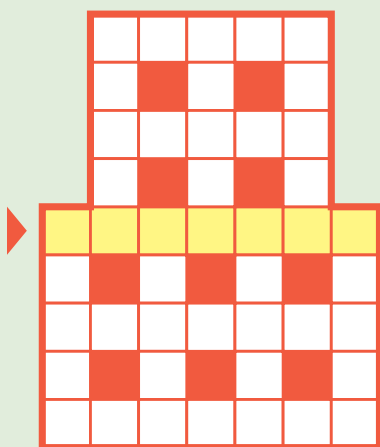
Věříme, že si najdete chvíli k luštění a pošlete nám své odpovědi. Ze správných odpovědí vylosujeme deset účastníků soutěže a pošleme jim ceny, které věnuje Jaderná elektrárna Dukovany. Do losování o ceny budou zařazeny ty odpovědi, v nichž budou správně vyřešeny alespoň tři úkoly. Odpovědi na korespondenčním lístku nebo pohlednici zasílejte do 15. ledna 2012 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice.

Nezapomeňte připsat školu a třídu, do které chodíte.

Šťastnými výherci z minulého čísla, kterým jsme poslali kreslicí krídy, klíčenku a propisku, jsou: **Kateřina Kudělková z Vysokých Popovic, Kateřina Jílková z Rešic, Romana Krejčová z Biskupic, Adéla Bouzková z Rouchovan, Alenka a Lucka Kunderkovi a Daniel Pazdera z Babic u Rosic, Adéla Saturová z Třebíče, Adéla Strážnická z Náměště nad Oslavou, Jakub Bernát z Pucova a Kačka a Bára Heřmanovy z Prahy.** Všem blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi soutěží z tohoto čísla.

ŠELMA

Po vepsání všech 11 výrazů na správná místa v obrazci kris-krosu si budete moci přečíst v prostředním řádku **tajenku**.

Vodorovný směr:

KVANTUM

TAJENKA

POKYN

SENÍK

SMĚLOST

Svislý směr:

APORT

DATUM

KANÁR

LEŠÍK

NÁKUP

OPĚRA

SÉPIE

KLUB

Na schůzku čtyř přítelkyň do klubu „Čarodějnice“ přišla Pavla před Veselou, Borůvková před Sýkorovou, Radka před Pavlou, Simona před Sýkorovou a Komárková před Radkou. Jak se jmenuje Jitka?

SPORTY

Pokud přiřadíte každému závodníkovi správnou sportovní potřebu i s příslušným písmenem, vyjde vám jedno číslo, které je násobkem pěti.

PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ KIRA BRNO

NAJDETE NA MAPĚ

Nejdříve vyškrtejte obrázky věcí a objektů, které vytvořil člověk. Třetí písmena zbylých obrázků vám dají **tajenku** – české město.

